

Psychologia różnic indywidualnych

Psychology of individual differences

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok II/ Semestr IV
Poziom kształcenia	Studia I stopnia
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Kierunkowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	-
Status przedmiotu	Obligatoryjny

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Wykład	30	24	4	Egzamin	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	24			
Praca własna studenta	55	61			
Ogółem	100	100			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zdobycie przez studentów wiedzy na temat interakcji "geny-środowisko" w kontekście ludzkiego zachowania i zróżnicowania psychologicznego.
2.	Zdobycie przez studentów orientacji w podstawowych koncepcjach psychologicznych dotyczących różnic indywidualnych: cech, temperamentu, inteligencji.
3.	Opanowanie przez studentów umiejętności interpretowania zachowań człowieka ze szczególnym uwzględnieniem różnic indywidualnych w oparciu o poznane teorie.

Efekte uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekte przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student rozumie pojęcie różnic indywidualnych w psychologii akademickiej oraz zna założenia, metodologiczne strategie i paradygmaty badawcze tej gałęzi psychologii.	Ps_WG03_Lic	Egzamin pisemny - pytania zamknięte i otwarte.
W2	Student rozumie, jak analizować i interpretować rolę różnic indywidualnych w kontekście zróżnicowanych ludzkich zachowań, w tym zachowań prozdrowotnych, uzależnień i zaburzeń psychicznych.	Ps_WG06_Lic	Egzamin pisemny - pytania zamknięte i otwarte (z zakresu interpretacji).
W3	Student zna i rozumie podstawowe wymiary stosowane do opisu różnic indywidualnych w zakresie osobowości, temperamentu i inteligencji.	Ps_WG08_Lic	Egzamin pisemny – pytania zamknięte.

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekte przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi integrować i interpretować dane empiryczne na temat różnic indywidualnych w celu odpowiedzi na konkretne pytania badawcze lub problemy praktyczne z zakresu psychologii, uwzględniając ograniczenia wynikające z teorii i metod pomiarowych różnic indywidualnych.	Ps_UW03_Lic	Egzamin pisemny - pytania otwarte (z zakresu interpretacji).
U2	Student potrafi trafnie dobierać i wykorzystywać różne metody i testy psychologiczne pozwalające na diagnozę różnic indywidualnych uwzględniając teoretyczne podejścia które reprezentują, możliwości i potrzeby osób badanych i/lub odbiorców usług psychologicznych oraz biorąc pod uwagę ich podstawowe właściwości psychometryczne.	Ps_UW05_Lic	Egzamin pisemny - pytania zamknięte i otwarte (z zakresu interpretacji).
U3	Student potrafi wyjaśniać zróżnicowane zjawiska psychologiczne, interpersonalne i społeczne w oparciu o założenia i dorobek naukowy psychologii różnic indywidualnych.	Ps_UW02_Lic Ps_UK01_Lic	Egzamin pisemny - pytania zamknięte i otwarte (z zakresu interpretacji).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

L.p.	Efekty przedmiotowe (Student jest gotów do)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do przyjęcia otwartej i wyrozumiałej postawy względem osób reprezentujących zróżnicowane grupy i mniejszości społeczne.	Ps_KK02_Lic	Aktywność w trakcie zajęć (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
K2	Student jest gotów do zwalczania dyskryminacji i wspierania inkluzywności, wykorzystując trafną i aktualną wiedzę psychologiczną z zakresu psychologii różnic indywidualnych do zwalczania stereotypów i uprzedzeń.	Ps_KO05_Lic	Aktywność w trakcie zajęć (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
K3	Student jest gotów do uwzględniania psychologicznych różnic indywidualnych w kontekstach badawczych w celu generowania nowych i użytecznych danych naukowych jak również w kontekstach zawodowych w celu optymalizacji jakości świadczonych usług.	Ps_KK02_Lic	Aktywność w trakcie zajęć (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Wykład	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Wprowadzenie. Pojęcie różnic indywidualnych i cechy. Rozkład różnic indywidualnych w populacji. Przedmiot badań i metody psychologii różnic indywidualnych.	2	2
2.	Temperament. Definicja temperamentu vs. osobowości. Czynniki temperamentu. Regulacyjna Teoria Temperamentu. Ontogenetyczny rozwój temperamentu. Temperament jako różnica indywidualna – determinanty, korelaty i konsekwencje w życiu, możliwości zmiany. Metody pomiaru temperamentu.	4	2
3.	Teoria Wielkiej Piątki – krytyczne spojrzenie. Statystyczne metody badania struktury ludzkiej osobowości – badania leksykalne, analiza czynnikowa. Czynniki Wielkiej Piątki, czynniki HEXACO, czynnik <i>g</i> osobowości – współczesny status empiryczny.	4	3
4.	Różnice indywidualne poza teoriami osobowości – samoocena, zadowolenie z życia, poczucie sprawczości, umiejętności regulacji emocji i stresu, przywiązanie, poczucie humoru. Przegląd reprezentatywnych badań, metod pomiarowych.	2	2
5.	Zaawansowana metodologia badań różnic indywidualnych – miary ilościowe. Charakterystyki kwestionariuszy samoopisowych. Wpływ konstrukcji kwestionariusza na otrzymane dane – pojęcie rzetelności i trafności. Charakterystyki próby badawczej a otrzymane wyniki. Praktycznie znaczenie korelacji, analizy regresji, analizy czynnikowej – jak metodologia badań wpływa na otrzymane wyniki. Kryzys replikacyjny z perspektywy psychologii różnic indywidualnych.	4	3
6.	Inteligencja. Definicja, historia badań nad inteligencją, współczesne teorie i modele. Metody pomiaru inteligencji. Charakterystyka testów inteligencji. Rola analizy czynnikowej w kształtowaniu modeli inteligencji. Inteligencja jako różnica indywidualna – determinanty, korelaty i konsekwencje w życiu, możliwości zmiany.	4	3
7.	Fakty i mity na temat inteligencji. Różnice międzygrupowe w inteligencji. Społeczno-kulturowe kwestie związane z rozumieniem, pomiarem i wartościowaniem inteligencji w ujęciu psychologii różnic indywidualnych. Zdyskredytowane modele inteligencji.	2	2
8.	Poznawcze różnice indywidualne. Potrzeba poznania, potrzeba domknięcia poznawczego, postawy dotyczące inteligencji. Metody pomiaru, determinanty, korelaty i konsekwencje w życiu, możliwości zmiany. Style poznawcze – krytyka, współczesny status empiryczny. Ideologia i przekonania o świecie z perspektywy różnic indywidualnych – czy ideologia to cecha?	2	2
9.	Inteligencja emocjonalna. Definicje i ujęcia – inteligencja emocjonalna jako umiejętność vs. jako cecha. Inteligencja emocjonalna jako różnica indywidualna – metody pomiaru, determinanty, korelaty i konsekwencje w życiu, możliwości zmiany.	2	2
10.	Różnice indywidualne i zdrowie psychiczne. Ilościowy pomiar objawów zaburzeń psychicznych. Psychologiczne czynniki ryzyka i ochronne zaburzeń psychicznych. Różnice indywidualne w kontekście psychoterapii – wprowadzenie, przegląd reprezentatywnych badań. Psychopatologia jako procesy – nowy paradygmat klasyfikacji i diagnozy zaburzeń psychicznych. Współczesne kierunki badań – lęk klimatyczny, <i>fear of missing out</i> .	4	3
Razem		30	24

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Wykład	Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną, analiza przykładów badań empirycznych, dyskusja, debata.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)
	Wykład
Egzamin pisemny	100
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	30	33
2.	Przygotowanie do egzaminu	25	28
Razem		55	61

Literatura obowiązkowa

1.	Strelau, J. (2015). <i>Różnice indywidualne</i> . Wydawnictwo Naukowe Scholar.
2.	Chamorro-Premuzic, T., von Stumm, S., Furnham, A. (2015). <i>The Wiley-Blackwell Handbook of Individual Differences</i> . Wiley.
3.	Sternberg, R. (2020). <i>The Cambridge handbook of intelligence</i> . Cambridge University Press.

Literatura uzupełniająca

1.	Ledzińska, M., Stolarski, M., Zajenkowski, M. (2013). <i>Temperament i poznanie: energetyczne i czasowe zaplecze umysłu</i> . Wydawnictwo Naukowe Scholar.
2.	Piekarska, J. (2020). <i>Uwarunkowania inteligencji emocjonalnej</i> . Akademia Ekonomiczno-Humanistyczna w Warszawie.
3.	Larsen, R., Buss, D. (2017). <i>Personality psychology: Domains of knowledge about human nature</i> . McGraw Hill.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	